

UPORABA METOD ZA OHRANJANJE GENETSKIH VIROV

Prof.dr.sc. Ante Ivanković

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

GENETSKI VIRI

CILJ:
OHRANITI U IZVORNI OBLIKI

- v živi obliku na izvornem področju
- v živi obliku izven izvornega področja
- V obliku tkiv (genska banka)

NEUGROŽENE PASMINE

POTENCIJALNO UGROŽENE PASMINE

UGROŽENE PASMINE

KRITIČNO UGROŽENE PASMINE

IZUMRLE PASME

- Eventualna rekonstrukcija ???

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

GENETSKI VIROV

CILJ: OHRANJANJE V IZVORNI OBLIKI

- Žive živali v izvornem okolju
  - Kot gospodarsko aktivne
  - Del dodane vrednosti
- Del zgodovine področja
- Del folklore
- Vrednost genov

POTENCIJALNO UGROŽENE PASMINE

UGROŽENE PASMINE

KRITIČNO UGROŽENE PASMINE

TVEGANJA

- Zmanjšanje populacije (izguba)
- Izguba linij in rodov
- Povečanje inbreedinga
- Fiksacija ali vnos slabih genov
- Neizvajanje rejskega programa

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

GENETSKI VIRI

CILJ:
OHRANJANJE V IZVORNI OBLIKI

NAČINI REŠAVANJA TVEGANJ

Izvedba rejskega programa

Spremljanje rodovnika

Analiza genov (**molekularna genetika**)

POTENCIJALNO UGROŽENE PASMINE

UGROŽENE PASMINE

KRITIČNO UGROŽENE PASMINE

Tveganja

- Zmanjšanje populacije (izguba)
- Izguba linij in rodov
- Povečanje inbreedinga
- Fiksacija ali vnos slabih genov
- Neizvajanje rejskega programa

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

MOLEKULARNA GENETIKA

LAJKO SE REŠI NEKATERIH TVEGANJ

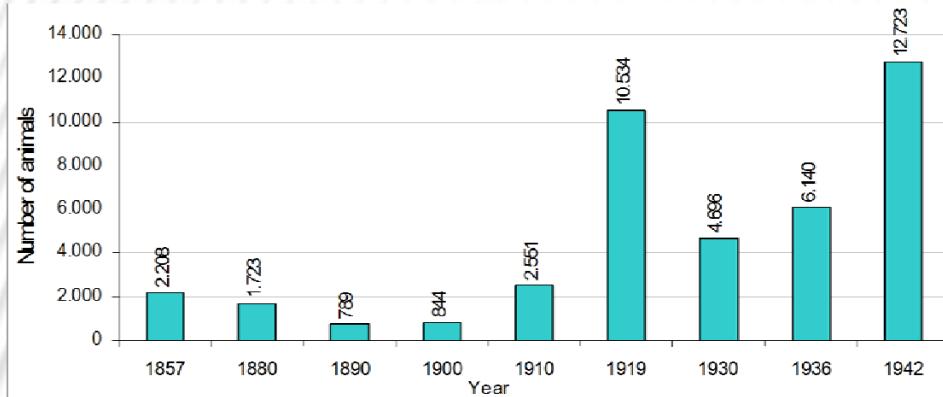
- ALI JE NEKA PASMA ORIGINALNA
- OCENA ČISTOSTI PASME
- OTKRIVANJE SORODNIH PASEM
- DEFINIRANJE LINIJ IN RODOV
- OCENA STOPNJE INBREEDINGA
- POMOČ PRI NAČRTU PARJENJA
- KONTROLA STARŠEVSTVA
- KONTROLA RODOVNIKOV
- PREPREČEVANJE VNOSA GEN. BOLEZNI

KER REJCI ŽELIJO:

- Zdravo populacijo
- Zdrave živali
- Ohraniti identiteto
  - Zunanji izgled
  - Genetsko vrednost
  - Uporabno vrednost
- Biti zaščiteni pred napakami

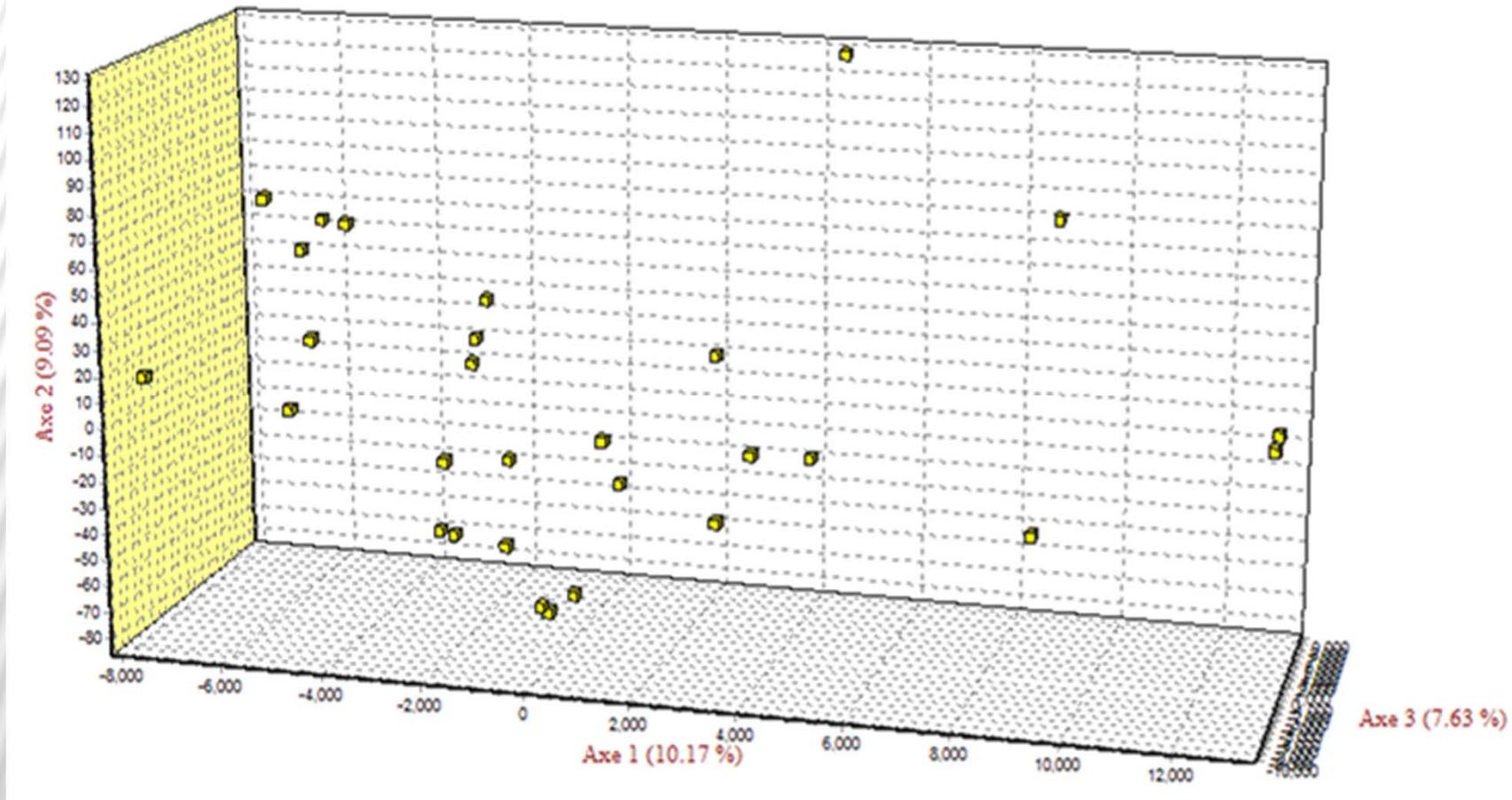
GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

Primer iz Hrvatske: Istarska koza - inventarizacija

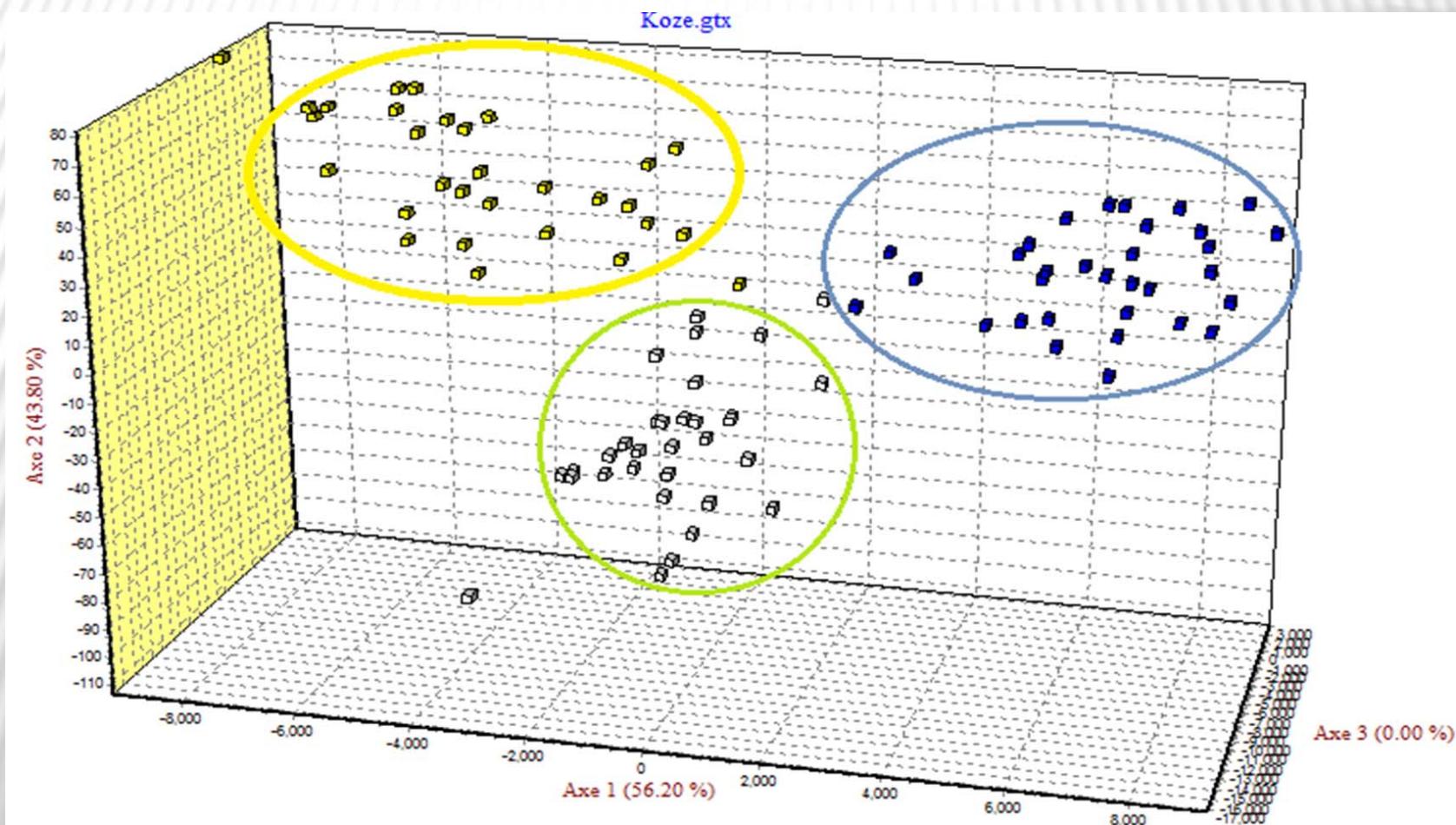
GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

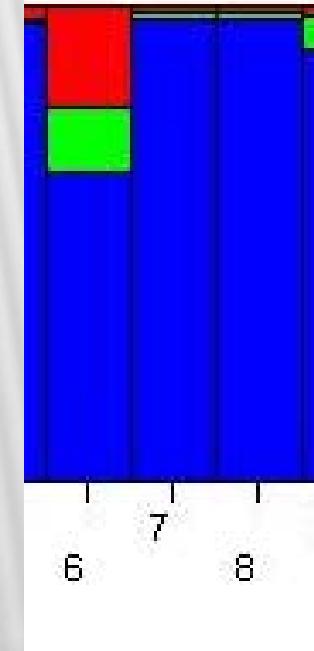
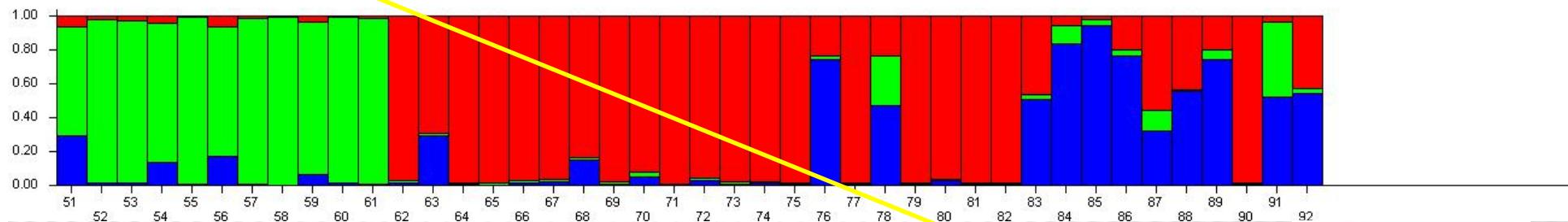
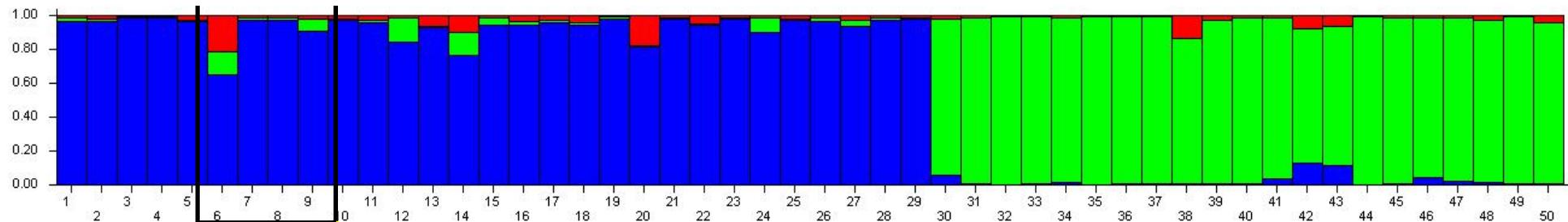
Primer iz Hrvatske: Istarska koza - inventarizacija

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

Primer iz Hrvatske: Istarska koza - inventarizacija

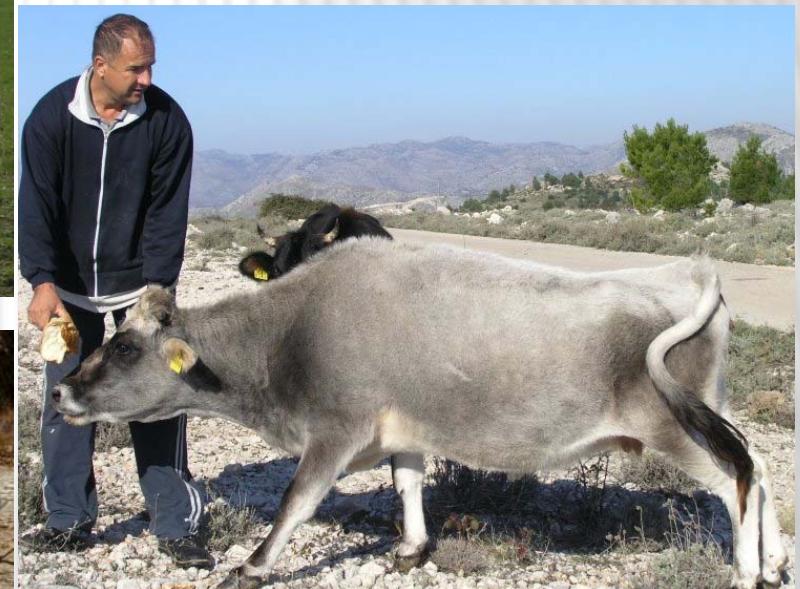
Določanje odnosa znotraj pasme

Šesta žival ima okoli 30% genoma drugih pasem (zeleno 10% bijela koza in 20% sanske koze)

- Take niso najboljši izbor za nukleus čredo
- Živali 7 in 8 so praktično čiste IK in bi bile dober izbor.

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

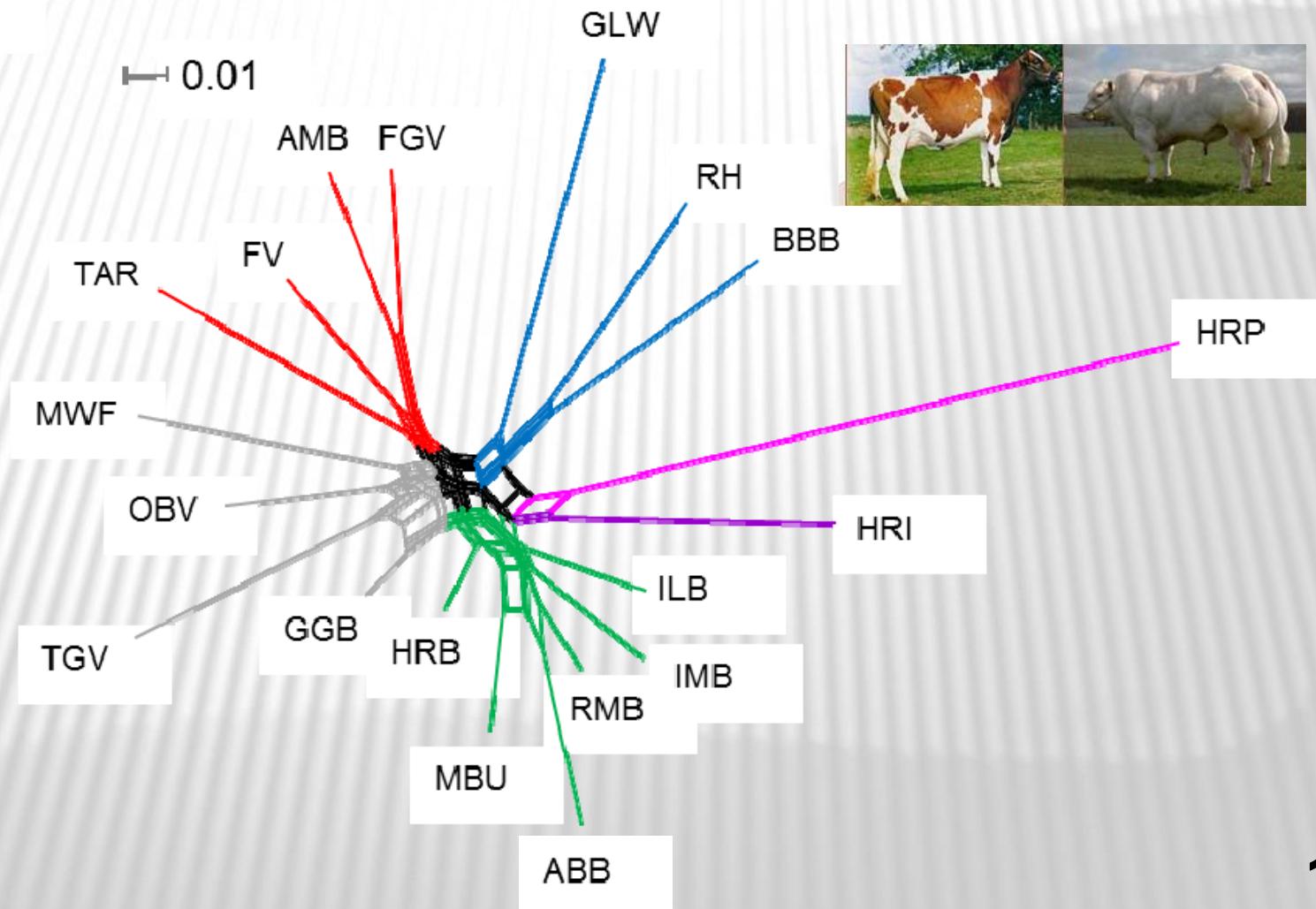
Primer iz Hrvatske: AUTOHTONE PASME GOVEDA

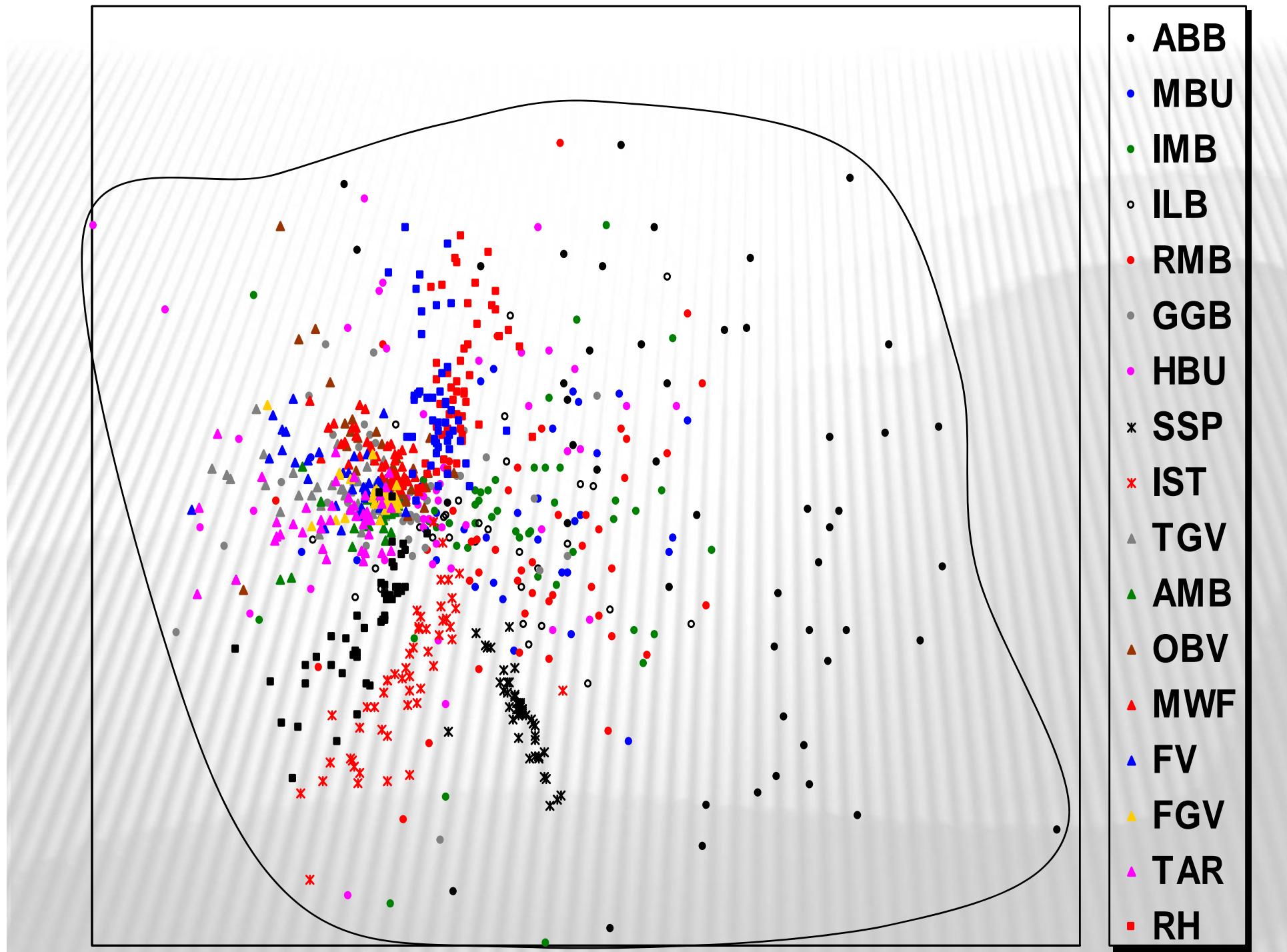

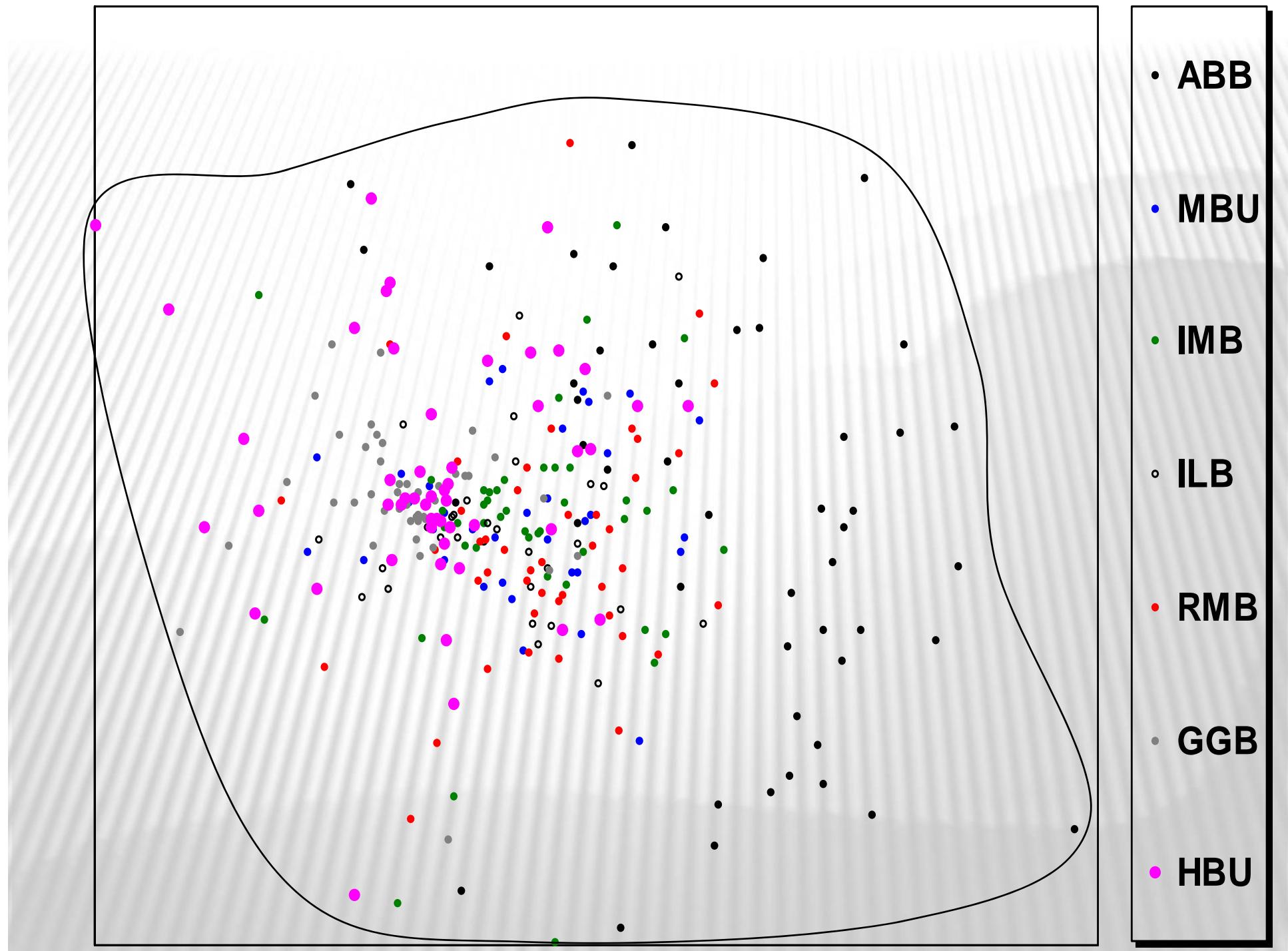
GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

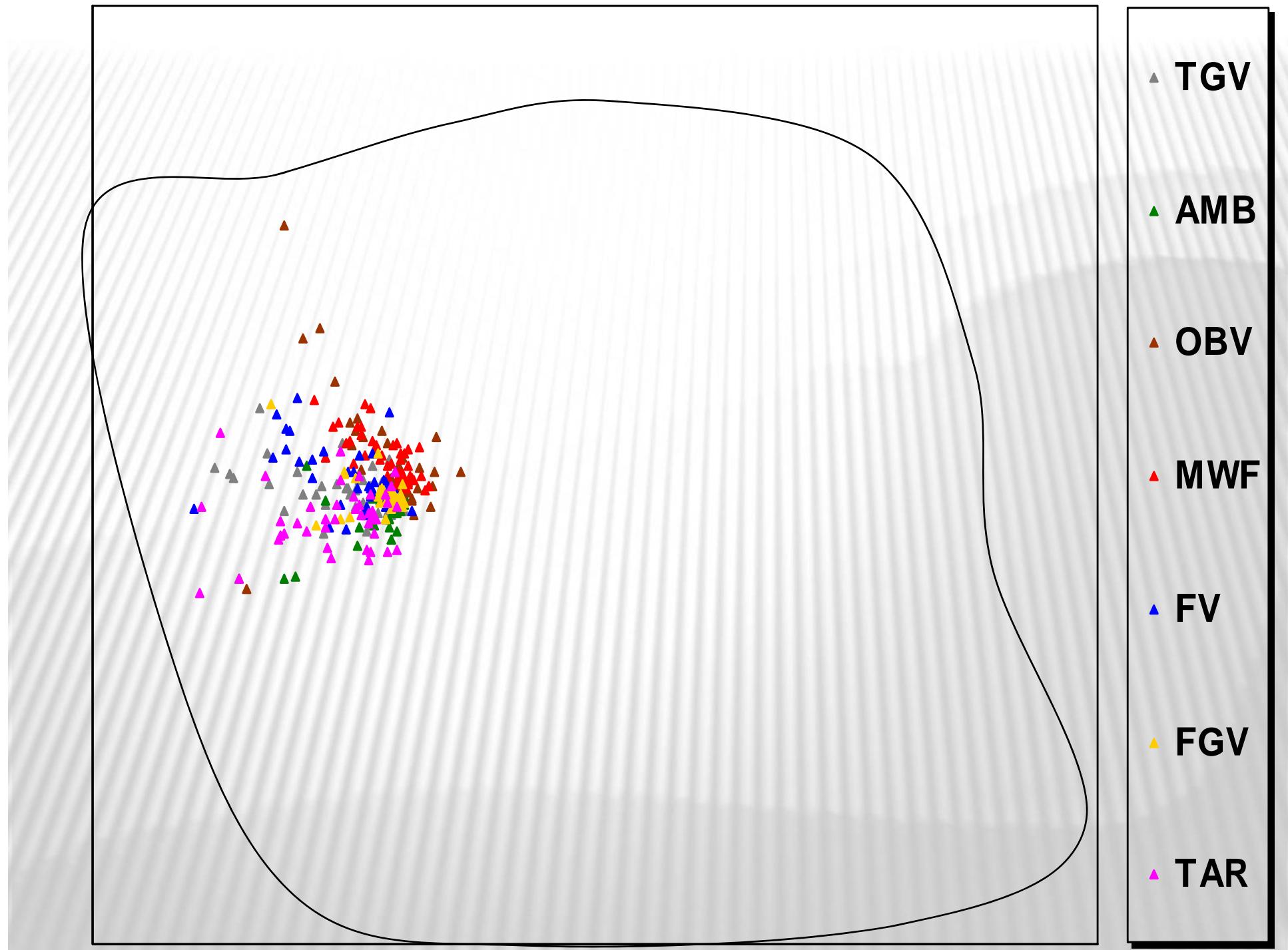
Primer iz Hrvatske: AUTOHTONE PASME GOVEDA

B

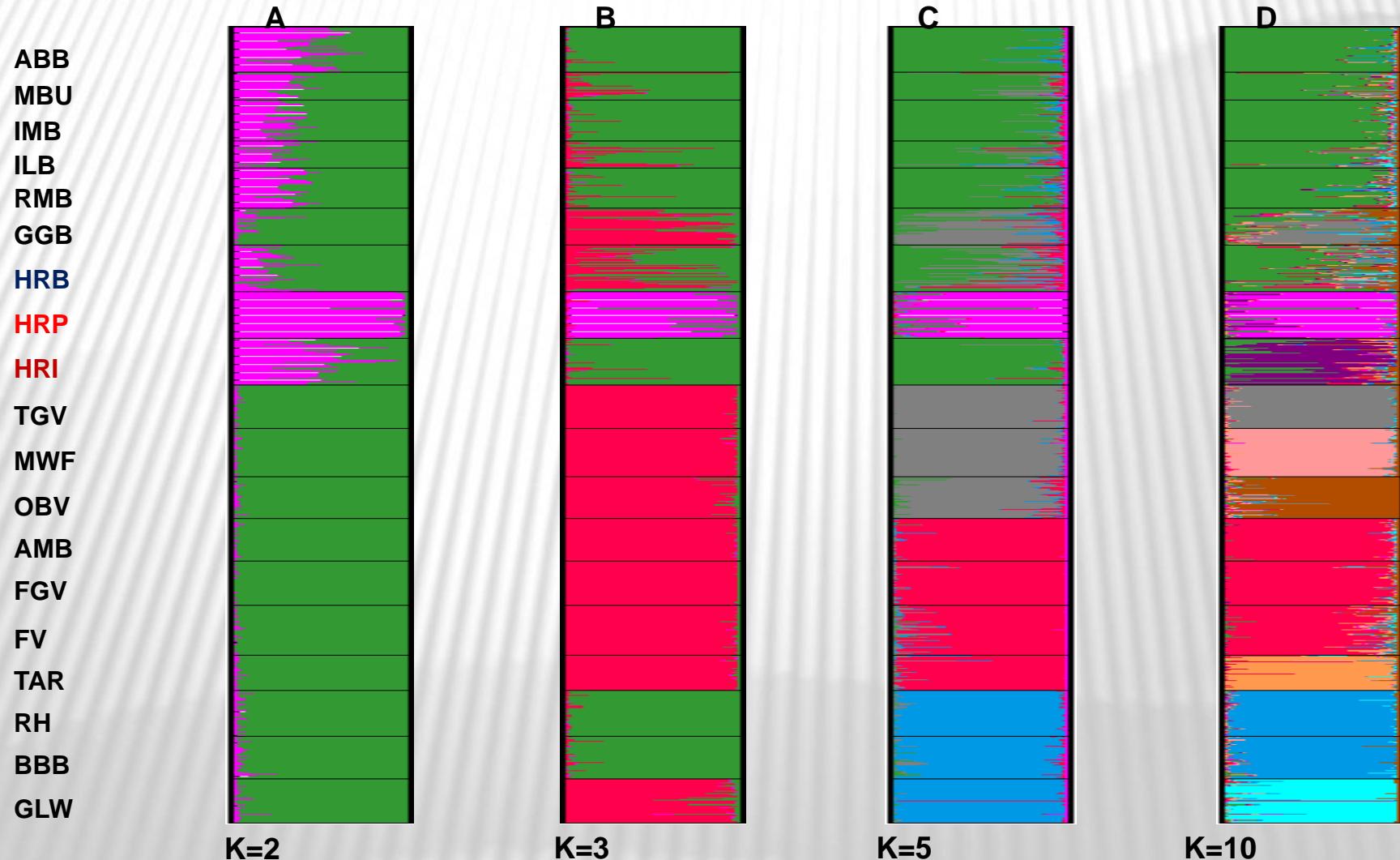

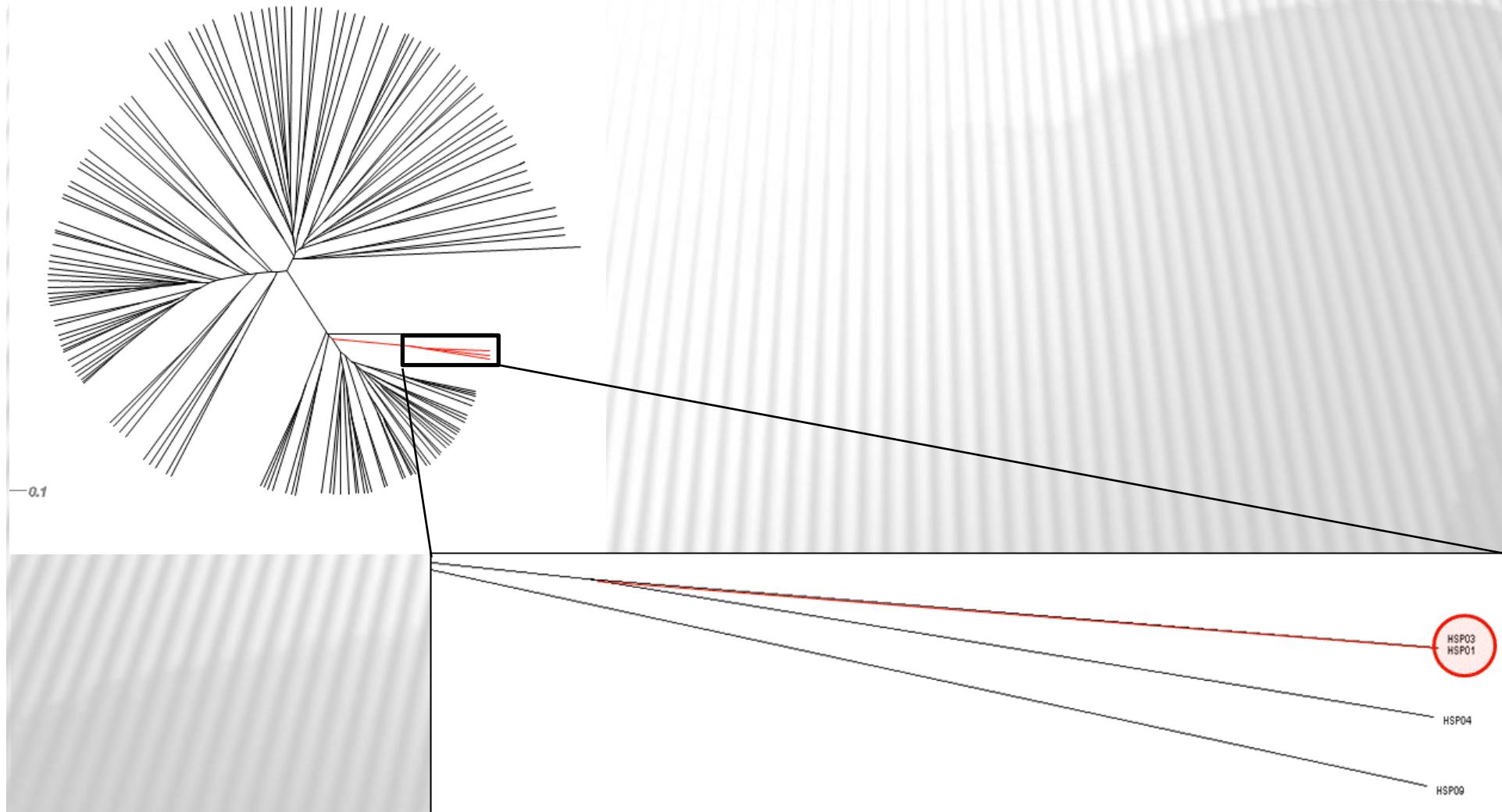
GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

Primer iz Hrvatske: AUTOHTONE PASME GOVEDA

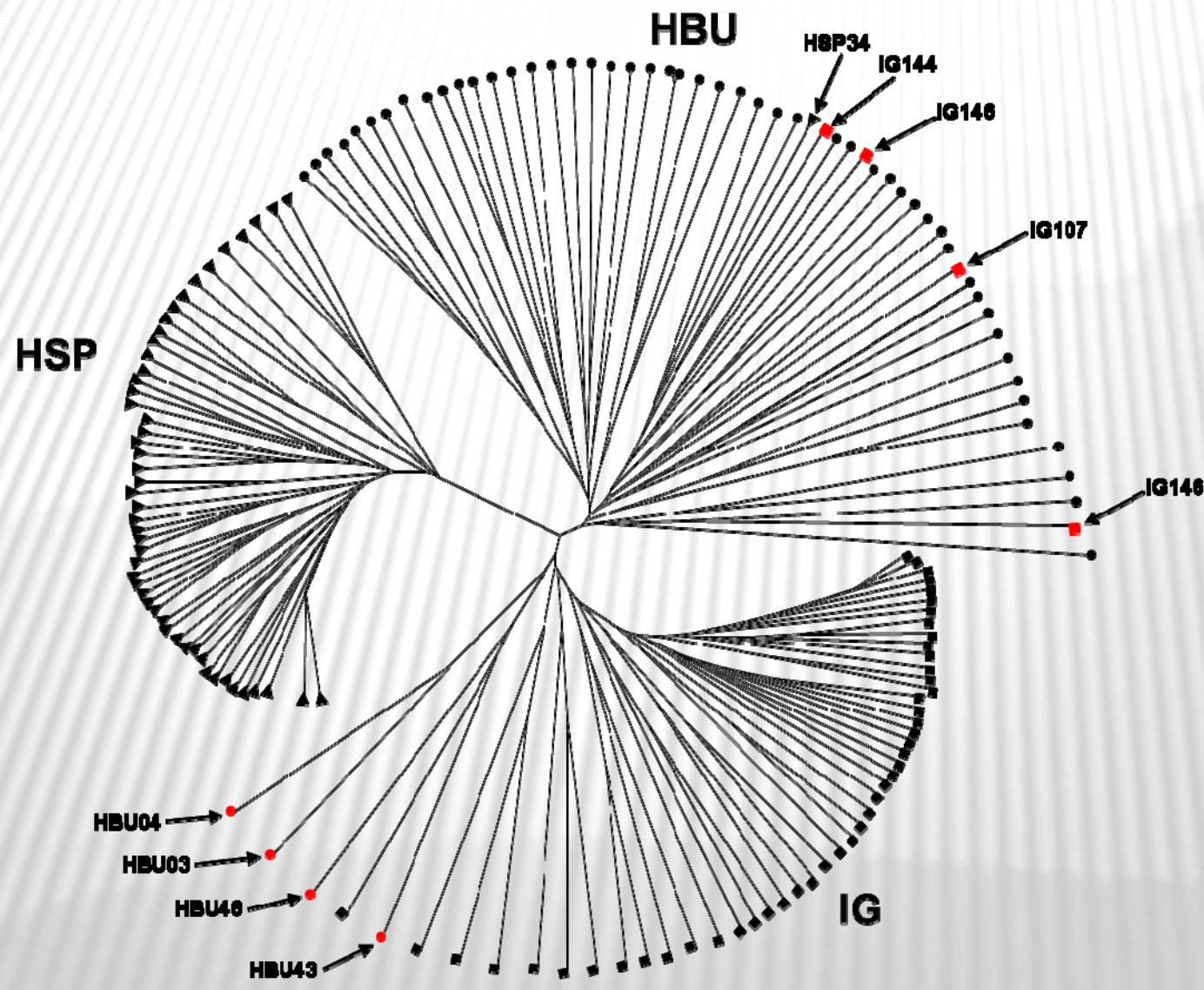

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

Primer iz Hrvatske: pasme goveda - kontrola

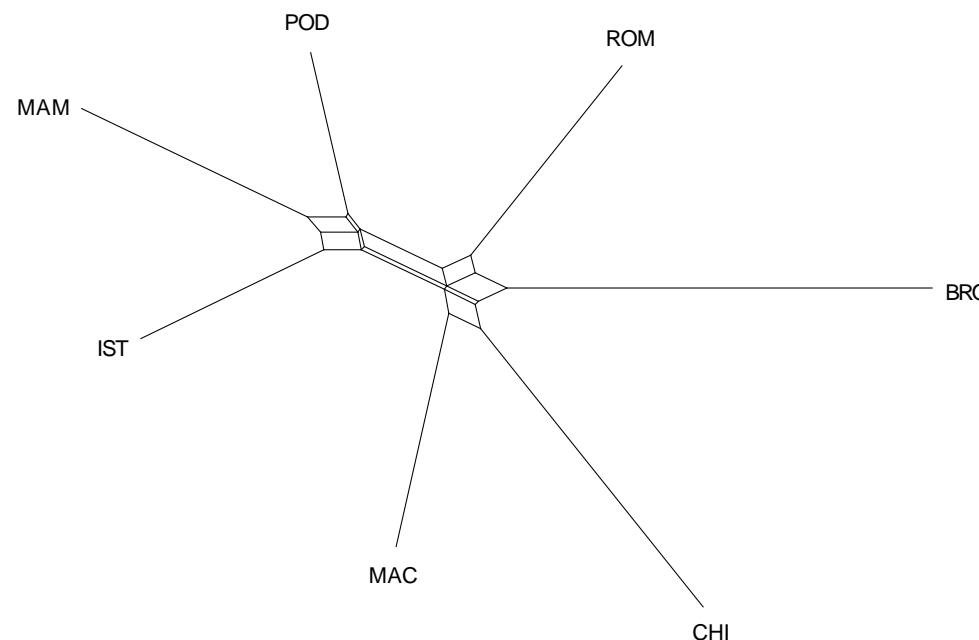
Primer iz Hrvaške: AUTOHTONE PASME GOVEDA

GENETS

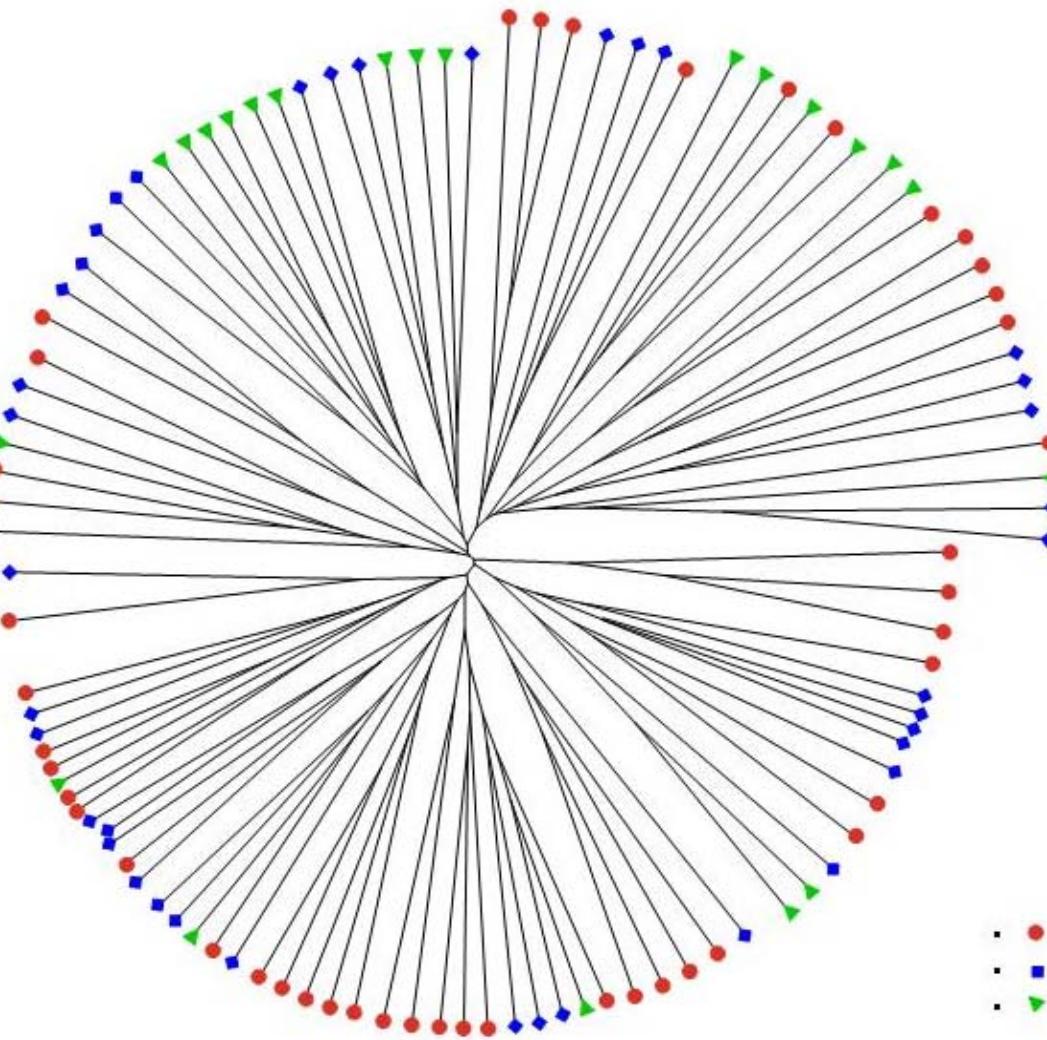
Primer iz I

— 0.01

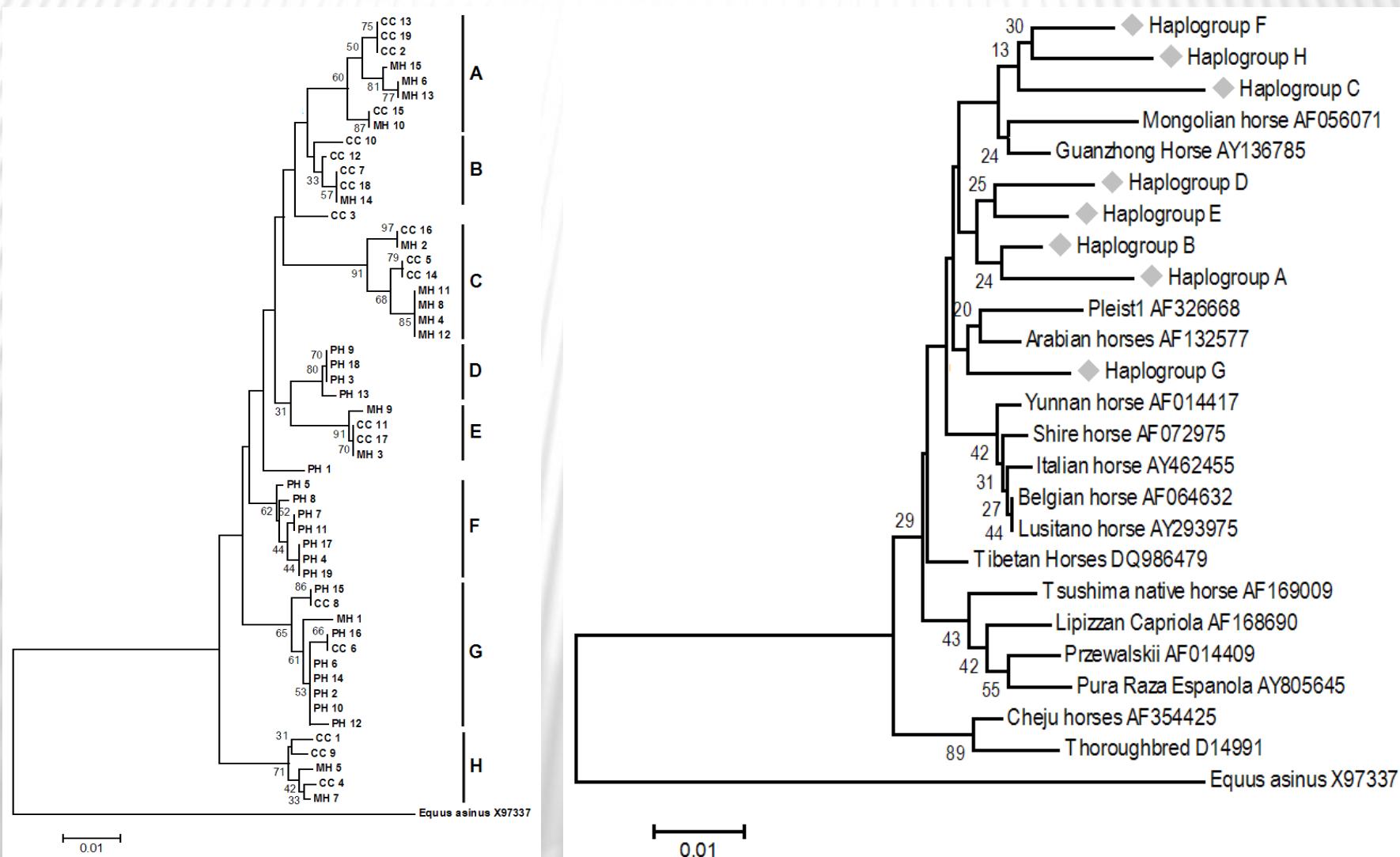
GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

Primer iz Hrvaške: POSAVSKI KONJ

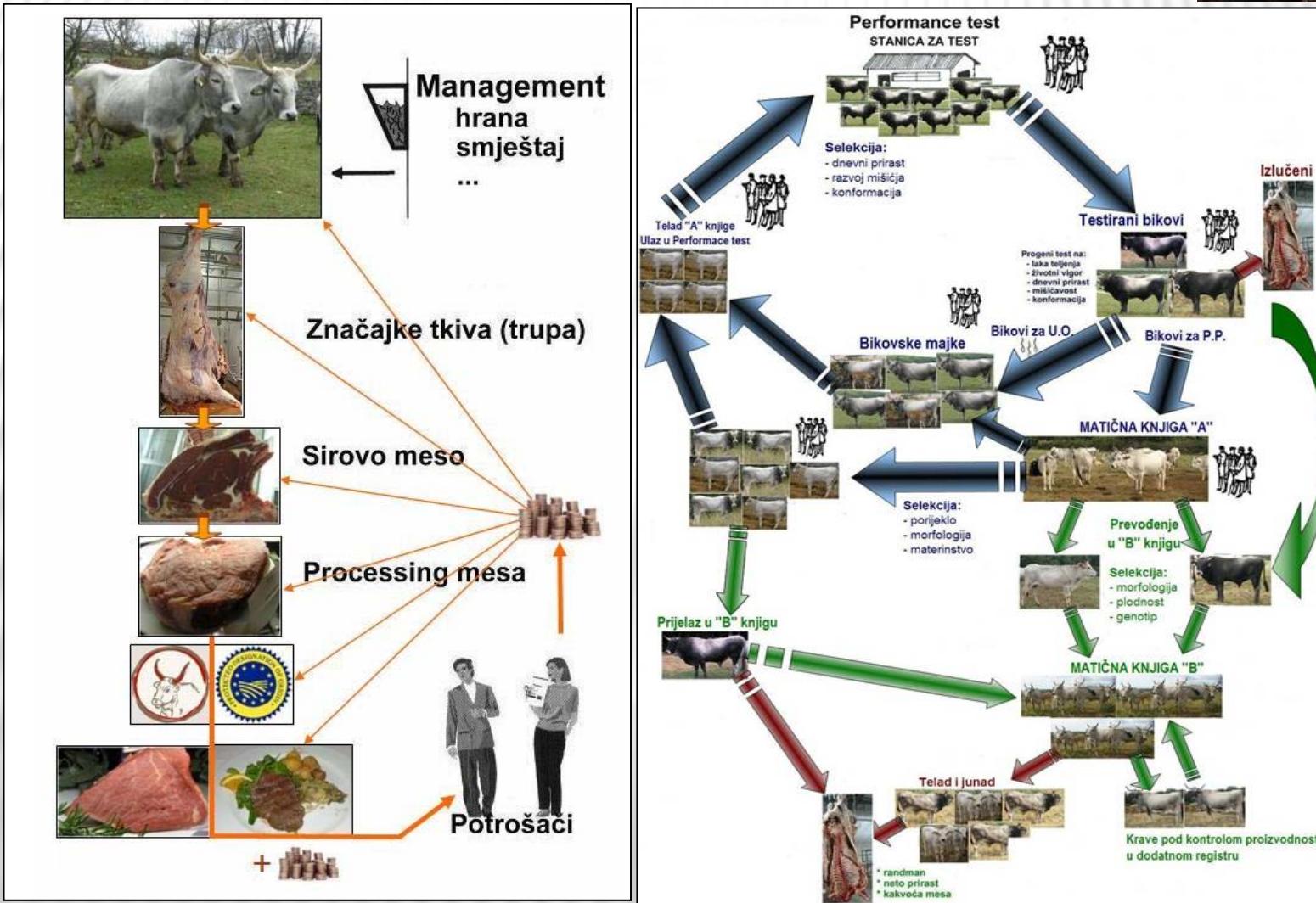
GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

Primer iz Hrvatske: POSAVSKI KONJ

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

Primer iz Hrvatske: ISTRSKO GOVEDO

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

Primer iz Hrvatske: ISTRSKO GOVEDO

GENETSKI VIRI – OHRANJANJE

MOLEKULARNA GENETIKA

PREDNOSTI

- Danes lahko izvedljiva
- Visoka zanesljivost
- Preveri se meterina ali očeva stran
- Bolja izvedba zaščte pasem
- Uporabna za načrte parjenja
- Preprečevanje parjenja v sorodstvu
- Preprečevanje unosa bolezni
- Vse cenejša tehnika
- Test na osnovi kateregakoli tkiva

POMANJKLJIVOSTI

- Cena testiranja
- ...

HVALA ZA POZORNOST
